

تحلیل ارتعاشات غیرخطی پوسته استوانه‌ای از مواد مدرج تابعی بر روی بستر ویسکوالاستیک تحت بارهای محوری و جانبی

*^۱ احمد مامنی

* نویسنده مسئول: am_2001h@yahoo.com

واژه‌های کلیدی

چکیده

ارتعاشات غیرخطی، پوسته استوانه‌ای
FGM، نظریه دانل، بستر
ویسکوالاستیک، بار محوری فشاری

در این مقاله، تحلیل رفتار ارتعاشی غیرخطی پوسته استوانه‌ای ساخته شده از ماده مدرج تابعی با شرایط مرزی دو سر ساده تحت بارهای محوری فشاری و جانبی بر روی بستر ویسکوالاستیک مورد مطالعه قرار گرفته است. معادلات حاکم بر ارتعاشات غیرخطی پوسته استوانه‌ای بر اساس نظریه اصلاح شده پوسته دانل (Donnell) استخراج شده‌اند. سپس در تحلیل از روش گالرکین و فرض والمیر (Volmir) بهره گرفته شده است. برای حل عددی معادلات دیفرانسیل حاکم از روش رانگ-کوتای مرتبه چهارم با استفاده از نرم افزار MATLAB برای تعیین پاسخ دینامیکی پوسته شامل فرکانس‌های طبیعی خطی و غیرخطی، رابطه فرکانس-دامنه و جابجایی غیرخطی شعاعی پوسته استفاده شده است. اثر تغییر پارامترهای مختلف هندسی و فیزیکی مانند پیش بار محوری فشاری، بار جانبی، خواص ماده و ضرایب بستر ویسکوالاستیک در رفتار دینامیکی پوسته استوانه‌ای مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است.

۱۳۹۴/۰۶/۱۷

تاریخ ارسال:

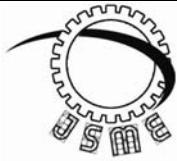
۱۳۹۴/۰۸/۱۲

تاریخ بازنگری:

۱۳۹۴/۰۹/۰۲

تاریخ پذیرش:

۱- استادیار، گروه مهندسی مکانیک، واحد پرند، دانشگاه آزاد اسلامی، پرند، ایران.

Nonlinear Vibration Analysis of a Cylindrical FGM Shell on a Viscoelastic Foundation under the Action of Lateral and Compressive Axial Loads

Ahmad Mamandi^{1,*}

* Corresponding Author: am_2001h@yahoo.com

Abstract:

In this paper, the nonlinear vibration analysis of a thin cylindrical shell made of Functionally Graded Material (FGM) resting on a nonlinear viscoelastic foundation under compressive axial and lateral loads is studied. Nonlinear governing coupled partial differential equations of motions (PDEs) for cylindrical shell are derived using improved Donnell shell theory. The equations of motions (EOMs) then are solved using the Galerkin method, Volmir's assumption and the forth-order Runge-Kutta method to obtain dynamic response of the shell including nonlinear frequencies, frequency-amplitude curves and nonlinear radial deflection for the shell of revolution. Afterward, the effect of changing the value of different parameters on the nonlinear dynamic response of the FGM cylindrical shell considering compressive axial and lateral loads, geometric characteristics of the shell, FGM material distribution along direction of the thickness of the shell and coefficients of the viscoelastic foundation are all investigated.

Key words:

Nonlinear vibration,
Cylindrical FGM shell,
Viscoelastic foundation,
Compressive axial load

1- Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering, Parand Branch, Islamic Azad University, Parand, Iran

۱- مقدمه

بار بر روی بستر وینکلر و پسترناك تو سط بختیاری نژاد و همکارانش مورد بررسی قرار گرفته است. معادلات حاکم بر اساس نظریه ساندرز-کویتر به دست آمده است. از نتایج اغتشاشات برای به دست آوردن رابطه میان دامنه ارتعاشات فرکанс غیرخطی بهره گرفته شده است. تحلیل ارتعاشات دامنه بزرگ پوسته استوانه ای همسانگرد بر روی بستر پسترناك با استفاده از معادله انرژی اصلاح شده تو سط پالیوال [۸] انجام شده است. نتایج به دست آمده بیانگر آن است که تغییرات بزرگ در مقادیر پارامترهای تابع بدون بعد شده، تاثیر قابل توجهی بر رابطه دامنه- فرکانس ارتعاشات ندارد.

در طی دو دهه گذشته تحقیقات گسترهای نیز بر روی ارتعاشات پوسته های استوانه ای FGM صورت گرفته است. اثر شرایط مرزی مختلف و کسر حجمی بر روی فرکانس طبیعی پوسته استوانه ای FG به طوریکه خواص ماده FG با قانون توزیع توانی مشخص شده باشد تو سط پرادهان و همکارانش [۹] انجام شده است. نتایج تحلیل نشان دهنده آن است که فرکانس طبیعی پوسته به شرایط مرزی و کسر حجمی مواد در ساختار FG وابسته است. روابط کرنش- تغییر مکان بر اساس نظریه پوسته لاو و همچنین معادلات حاکم با استفاده از روش ریاضی محاسبه شده است. در [۱۰]، تحلیل ارتعاشات آزاد پوسته استوانه ای FG تو سط لوی و همکارانش بررسی شده است. در [۱۱]، تحلیل کمانش و ارتعاشات آزاد پوسته استوانه ای FGM با شرایط مرزی دو سر گیردار بر پایه خواص حرارتی ماده تو سط راویکریان و همکارانش ارائه شده است. در [۱۲]، حدادپور و همکارانش ارتعاش آزاد پوسته استوانه ای FGM با شرایط مرزی دو سر ساده با درنظر گرفتن اثرات حرارت را بررسی نموده اند. رفتار پسا کمانشی پوسته استوانه ای از مواد FG تحت بار محوری فشاری که تو سط بستر پسترناك و محیط

کاربرد و ساخت مواد مدرج تابعی^۱ (FGM) برای نخستین بار تو سط دانشمندان علم مواد در کشور ژاپن معرفی شد. در سال های اخیر کاربرد این مواد در سازه های مهندسی که در دماهای بالا مورد استفاده قرار می گیرند تو سعه داده شده است. این مواد که ترکیبی از سرامیک و فلز هستند برتری زیادی از نظر مقاومت در برابر حرارت، بارهای مکانیکی و خوردگی نسبت به دیگر مواد مانند مواد مرسوم مهندسی و کامپوزیت ها ایجاد کرده و در نتیجه، استفاده از آنها در سازه های مهندسی مانند پوسته های استوانه ای مورد توجه بسیار قرار گرفته است. پوسته های استوانه ای ساخته شده از مواد FG در صنایع هوا فضایی و نظامی مانند بعضی قطعات توربین های گازی، موشک ها، راکت ها و دیگر ماشین های مکانیکی کاربرد دارند.

مطالعات مهندسی و دانشگاهی بر روی ارتعاش پوسته استوانه ای بسیار گستردۀ می باشد. این مطالعات به صورت عمده بر روی پوسته های همسانگرد و کامپوزیتی می باشند ([۴-۱] را بینید). در [۵]، تو سط سودل رابطه ای برای فرکاتس طبیعی پوسته های استوانه ای دوار با بهره گیری از روش قیاس با تیر برای شرایط مرزی مختلف ارائه شده است. نتایج به دست آمده از تحلیل تطابق خوبی با نتایج داده های آزمایشگاهی در شرایط مرزی مختلف دارد. لوی و همکارانش [۶] ارتعاش پوسته استوانه ای تقویت شده با رینگ هایی که در طول پوسته قرار گرفته اند را بررسی نموده اند. معادلات حاکم با استفاده از تابع انرژی بر اساس روش ریتز به دست آمده اند. تاثیر موقعیت رینگ های تقویتی و شرایط مرزی بر مشخصات فرکانسی سیستم بررسی شده و نتایج با منابع دیگر صحیح سنجی شده اند. در [۷]، تحلیل ارتعاشات آزاد غیرخطی پوسته استوانه ای همسانگرد با پیش

^۱ Functionally Graded Material

می‌باشد. در [۱۶، ۱۷]، توسط بیچ و همکارانش تحلیل ارتعاشات غیرخطی و کمانش دینامیکی پوسته FGM با استفاده از روش گالرکین انجام شده است. معادلات ارتعاشات غیرخطی پوسته بر اساس نظریه اصلاح شده پوسته دانل استخراج شده است. اثر اعمال همزمان باز محوری فشاری و بارجنبی درنتایج تحلیل در نظر گرفته شده‌اند. با بررسی مقالات و تحقیقات منتشر شده، مشخص می‌گردد که تاکنون تحقیق مستقلی که در برگیرنده تحلیل ارتعاشات غیرخطی پوسته استوانه‌ای FGM تحت تاثیر همزمان باز محوری فشاری و بار جنبی که بر روی بستر ویسکوالاستیک قرار گرفته باشد انجام نشده است. در این مقاله، معادلات حاکم بر ارتعاشات غیرخطی پوسته استوانه‌ای ساخته شده از FGM تحت بار محوری فشاری و بار جنبی بر روی بستر ویسکوالاستیک بر مبنای نظریه اصلاح شده دانل برای پوسته استوانه‌ای نازک استخراج شده‌اند. سپس با استفاده از روش حل گالرکین همراه با درنظر گرفتن فرض والمیر و بهره‌گیری از روش حل رانگ-کوتای مرتبه چهارم، پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته برای تعیین فرکانس‌های طبیعی سیستم و جابجایی غیرخطی شعاعی پوسته به دست آمده است. اثر تغییر پارامترهای مختلف هندسی پوسته، ضرایب بستر و توان نسبت‌های حجمی خواص FGM، ضرایب بستر ویسکوالاستیک و نیروی محوری فشاری در رفتار دینامیکی پوسته بررسی شده‌اند.

۲- معادلات حاکم بر ارتعاشات غیرخطی پوسته استوانه‌ای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک

در شکل (۱)، یک پوسته استوانه‌ای ساخته شده از ماده مدرج تابعی با شرایط تکیه‌گاهی دو سر ساده^۲ که بر روی بستر ویسکوالاستیک قرار گرفته، نشان داده شده است. در

گرمایی احاطه شده توسط شن [۱۳] مورد بررسی قرار گرفته است. برای استخراج معادلات حاکم از نظریه تغییر شکل برشی مرتبه بالا (HSDT) و روابط کرنش-تغییرمکان فون کارمن بهره گرفته شده است. برای تحلیل رفتار پساکمانشی پوسته از روش تکینگی اغتشاشات استفاده شده است. نتایج به دست آمده نشان دهنده آن است که قید تک جهتی تاثیر بسیار مهمی بر پاسخ کمانشی پوسته زمانی که سفتی بستر بزرگ باشد دارد. پاسخی تحلیلی برای تعیین رفتار کمانشی پوسته استوانه‌ای FG تحت اعمال همزمان باز محوری و شعاعی فشاری که بر روی بستر پسترناک دو پارامتری قرار دارد توسط باقری‌زاده و همکارانش [۱۴] ارائه شده است. از نظریه تغییر شکل برشی مرتبه بالا و روابط غیرخطی کرنش-تغییرمکان برای استخراج معادلات حاکم بهره گرفته شده است. اثر تغییر پارامترهای مختلف مانند هندسه پوسته، ضرایب بستر و توان نسبت‌های حجمی ماده FG در رفتار کمانشی پوسته بررسی شده است. نتایج به دست آمده نشان دهنده تاثیر بسیار مهم وجود بستر بر بار بحرانی کمانشی پوسته می‌باشد. ارتعاشات غیرخطی دامنه بزرگ یک پنل استوانه‌ای از مواد FG بر روی بستر الاستیک در محیط گرمایی توسط شن و همکارانش [۱۵] مورد تحقیق قرار گرفته است. دو مدل میکرومکانیک به نام‌های وویگت و موری-تاناکا به همراه نظریه تغییر شکل برشی مرتبه بالا برای استخراج معادلات حاکم استفاده شده است. فرض شده رفتار ماده FG تابع دما باشد. از روش اغتشاشات دو مرحله‌ای برای استخراج فرکانس‌های غیرخطی استفاده شده است. اثر تغییر پارامترهای مختلف هندسی، شرایط مرزی، دما، بستر و اندیس نسبت حجمی در ترکیب مواد FG در نتایج پاسخ مطالعه شده است. نتایج به دست آمده نشان دهنده آن است که هر دو مدل وویگت و موری-تاناکا دارای دقت یکسانی در تعیین پاسخ غیرخطی

² Simply support-Simply support

FGM پوسته را نشان می‌دهد. در این پژوهش، خواص شامل مدول الاستیسیته E , ضریب پوآسون ν و جرم حجمی ρ به صورتی ساده با قانون توانی بیان می‌شوند [۱۷]. همچنین فرض می‌گردد که رابطه زیر برای توصیف خواص FGM حاکم است

$$P = P_c V_c(z) + P_m V_m(z) \quad (2)$$

که در آن، P نشان‌دهنده یک خاصیت از FGM می‌باشد. با توجه به رابطه بیان شده در بالا می‌توان نوشت که

$$\begin{aligned} E &= E_m + (E_c - E_m) \left(\frac{2z+h}{2h} \right)^k, \\ \nu &= \nu_m + (\nu_c - \nu_m) \left(\frac{2z+h}{2h} \right)^k, \\ \rho &= \rho_m + (\rho_c - \rho_m) \left(\frac{2z+h}{2h} \right)^k \end{aligned} \quad (3)$$

بر اساس نظریه اصلاح شده دانل برای پوسته‌های استوانه‌ای نازک، روابط غیرخطی کرنش-جابجایی به صورت زیر بیان می‌گردند.

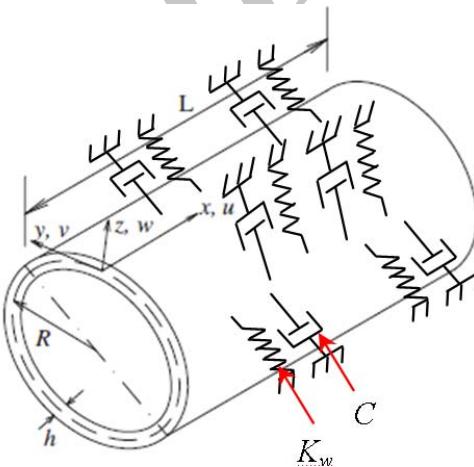
$$\begin{aligned} \varepsilon_x &= \varepsilon_x^0 - z \chi_x, \quad \varepsilon_y = \varepsilon_y^0 - z \chi_y, \\ \gamma_{xy} &= \gamma_{xy}^0 - 2z \chi_{xy} \end{aligned} \quad (4)$$

که در آن

$$\begin{aligned} \varepsilon_x^0 &= \frac{\partial u}{\partial x} + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial w}{\partial x} \right)^2, \quad \varepsilon_y^0 = \frac{\partial v}{\partial x} - \frac{w}{R} + \frac{1}{2} \left(\frac{\partial w}{\partial y} \right)^2, \\ \gamma_{xy}^0 &= \frac{\partial v}{\partial x} + \frac{\partial u}{\partial y} + \frac{\partial w}{\partial x} \frac{\partial w}{\partial y}, \\ \chi_x &= \frac{\partial^2 w}{\partial x^2}, \quad \chi_y = \frac{1}{R} \frac{\partial v}{\partial y} + \frac{\partial^2 w}{\partial y^2}, \\ \chi_{xy} &= \frac{1}{2R} \frac{\partial v}{\partial x} + \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} \end{aligned} \quad (5)$$

که در روابط (۴) و (۵)، $y = R\theta$ ، $\varepsilon_y = \varepsilon_\theta$ و $\gamma_{xy} = \gamma_{xy}$ به ترتیب کرنش‌های نرمال و برشی در ضخامت پوسته، ε_x^0 و ε_y^0 و χ_{xy} کرنش‌های نرمال و برشی در سطح میانی پوسته و χ_x و χ_y انحنایها و پیچش سطح میانی پوسته استوانه‌ای

شکل (۱)، R شعاع متوسط پوسته، L طول پوسته و h ضخامت آن می‌باشد. همچنین در شکل (۱)، مختصات استوانه‌ای (x, θ, z) به کار گرفته شده است که در آن x و z به ترتیب درجه‌های طولی و محیطی پوسته و مختصه θ شعاعی) رو به سمت بیرون از آن در نظر گرفته شده است. در شکل (۱)، جابجایی‌های پوسته در جهت‌های طولی، محیطی و شعاعی به ترتیب با u ، v و w نشان داده شده‌اند. در این شکل، C ضریب میرایی (دپینگ) و K_w ضریب فنر (سفتی) بستر ویسکوالاستیک می‌باشند.

شکل (۱) پیکربندی یک پوسته استوانه‌ای ساخته شده از FGM بروی بستر ویسکوالاستیک و دستگاه مختصات متصل به آن.

فرض می‌گردد که جنس پوسته FGM ترکیبی از سرامیک و فلز باشد به طوریکه توزیع خواص ماده پوسته در ضخامت آن به صورت پیوسته از سطح داخلی فلزی به سطح خارجی سرامیک بر اساس رابطه زیر تغییر می‌کند [۱۷]

$$V_c(z) = \left(\frac{2z+h}{2h} \right)^k, \quad V_m(z) = 1 - V_c(z), \quad (1) \\ -h/2 \leq z \leq h/2, \quad 0 \leq k \leq \infty$$

در رابطه (۱)، اندیس‌های m و c به خواص برای فلز و سرامیک اشاره می‌کنند و V_c و V_m به ترتیب نشان‌دهنده کسر حجمی فلز و سرامیک در ماده مدرج تابعی می‌باشند. توان k نیز به عنوان یک شاخص، توزیع توانی مواد در ضخامت

$$\begin{aligned}
 A_{11} &= A_{22} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{E}{1-\nu^2} dz, \quad A_{12} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{EV}{1-\nu^2} dz, \\
 A_{66} &= \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{E}{2(1+\nu)} dz \\
 B_{11} &= B_{22} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez}{1-\nu^2} dz, \quad B_{12} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez\nu}{1-\nu^2} dz, \\
 B_{66} &= \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez}{2(1+\nu)} dz \\
 D_{11} &= D_{22} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez^2}{1-\nu^2} dz, \quad D_{12} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez^2\nu}{1-\nu^2} dz, \\
 D_{66} &= \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \frac{Ez^2}{2(1+\nu)} dz
 \end{aligned} \tag{۹}$$

معادلات غیرخطی حرکت برای پوسته استوانه‌ای توخالی بر پایه نظریه اصلاح شده پوسته دانل عبارتد از [۱۷]

$$\begin{aligned}
 \frac{\partial N_x}{\partial x} + \frac{\partial N_{xy}}{\partial y} &= \rho_1 \frac{\partial^2 u}{\partial t^2}, \\
 \frac{\partial N_{xy}}{\partial x} + \frac{\partial N_y}{\partial y} - \frac{1}{R} \left(\frac{\partial M_{xy}}{\partial x} + \frac{\partial M_y}{\partial y} \right) &= \rho_1 \frac{\partial^2 v}{\partial t^2}, \\
 \frac{\partial^2 M_x}{\partial x^2} + 2 \frac{\partial^2 M_{xy}}{\partial x \partial y} + \frac{\partial^2 M_y}{\partial y^2} + \frac{N_x}{R} & \\
 + \frac{\partial}{\partial x} \left(N_x \frac{\partial w}{\partial x} + N_{xy} \frac{\partial w}{\partial y} \right) + & \\
 \frac{\partial}{\partial y} \left(N_{xy} \frac{\partial w}{\partial x} + N_y \frac{\partial w}{\partial y} \right) - ph \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + q & \\
 = \rho_1 \frac{\partial^2 w}{\partial t^2} + 2\varepsilon\rho_1 \frac{\partial w}{\partial t} + C \frac{\partial w}{\partial t} + K_w w. &
 \end{aligned} \tag{۱۰}$$

که در آن، p بار فشاری محوری اعمالی در دو انتهای پوسته، q فشار خارجی با توزیع یکنواخت بر روی سطح پوسته و C ضریب دمپینگ سازه‌ای پوسته می‌باشد. با قرار دادن معادله (۸) و (۹) در رابطه (۱۰) معادلات حرکت پوسته بر اساس مولفه‌های جابجایی به صورت زیر به دست می‌آیند.

می‌باشد. قانون هوک برای پوسته استوانه‌ای به صورت زیر یافته شود.

$$\sigma_x = \frac{E}{1-\nu^2} (\varepsilon_x + \nu \varepsilon_y), \quad \sigma_y = \frac{E}{1-\nu^2} (\varepsilon_y + \nu \varepsilon_x), \tag{۶}$$

$$\sigma_{xy} = \frac{E}{2(1+\nu)} \gamma_{xy}$$

نیروهای داخلی N_x و N_y و N_{xy} و M_x و M_y و M_{xy} در پوسته بر حسب مولفه‌های تنش σ_x و σ_y و σ_{xy} در ضخامت پوسته عبارتد از

$$N_x = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_x dz, \quad N_y = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_y dz, \quad N_{xy} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_{xy} dz, \tag{۷}$$

$$M_x = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_x z dz, \quad M_y = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_y z dz, \quad M_{xy} = \int_{-\frac{h}{2}}^{\frac{h}{2}} \sigma_{xy} z dz,$$

با قرار دادن معادلات (۳) الی (۶) در روابط (۷) ماتریس زیر به دست می‌آید

$$\begin{bmatrix} N_x \\ N_y \\ N_{xy} \\ M_x \\ M_y \\ M_{xy} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} & 0 & B_{11} & B_{12} & 0 \\ A_{12} & A_{22} & 0 & B_{12} & B_{22} & 0 \\ 0 & 0 & A_{66} & 0 & 0 & B_{66} \\ B_{11} & B_{12} & 0 & D_{11} & D_{12} & 0 \\ B_{12} & B_{22} & 0 & D_{12} & D_{22} & 0 \\ 0 & 0 & B_{66} & 0 & 0 & D_{66} \end{bmatrix} \tag{۸}$$

$$\begin{bmatrix} \varepsilon_x^o \\ \varepsilon_y^o \\ \gamma_{xy}^o \\ -\chi_x \\ -\chi_y \\ -2\chi_{xy} \end{bmatrix}$$

که در آن

$$\begin{aligned} l_{11}U + l_{12}V + l_{13}W + n_1W^2 &= \rho_1 \frac{d^2U}{dt^2}, \\ l_{21}U + l_{22}V + l_{23}W + n_2W^2 &= \rho_1 \frac{d^2V}{dt^2}, \\ l_{31}U + l_{32}V + l_{33}W + n_3W^2 + n_4W^3 + n_5UW \\ &+ n_6VW + \frac{16q}{\pi^2 mn} = \rho_1 \frac{d^2W}{dt^2} + 2\varepsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} \\ &+ K_w W + C \frac{dW}{dt}. \end{aligned} \quad (13)$$

به طور یکه

$$\begin{aligned} l_{11} &= -A_{11} \frac{\pi^2 m^2}{L^2} - A_{66} \frac{n^2}{R^2}, \\ l_{12} &= l_{21} = \left(-A_{12} - A_{66} + \frac{B_{12} + B_{66}}{R} \right) \frac{\pi mn}{LR}, \\ l_{13} &= l_{31} = -A_{12} \frac{\pi m}{LR} + B_{11} \frac{\pi^3 m^3}{L^3} + (B_{12} + 2B_{66}) \frac{\pi mn^2}{LR^2}, \\ l_{22} &= \left(-A_{66} + \frac{2B_{66}}{R} - \frac{D_{66}}{R^2} \right) \frac{\pi^2 m^2}{L^2} + \left(-A_{11} + \frac{2B_{11}}{R} - \frac{D_{11}}{R^2} \right) \frac{n^2}{R^2}, \\ l_{23} &= l_{32} = \left(-\frac{A_{11}}{R} - \frac{B_{11}}{R^2} \right) \frac{n}{R} + \left(B_{11} - \frac{D_{11}}{R} \right) \frac{n^3}{R^3} \\ &+ \left(B_{12} + 2B_{66} - \frac{D_{12} + 2D_{66}}{R} \right) \frac{\pi^2 m^2 n}{L^2 R}, \\ l_{33} &= 2B_{12} \frac{\pi^2 m^2}{L^2 R} + 2B_{11} \frac{n^2}{R^3} - D_{11} \frac{\pi^4 m^4}{L^4} \\ &- D_{11} \frac{n^4}{R^4} - 2(D_{12} + 2D_{66}) \frac{\pi^2 m^2 n^2}{L^2 R^2} - \frac{A_{11}}{R^2} + \frac{ph\pi^2 m^2}{L^2}, \end{aligned} \quad (14)$$

$$\begin{aligned} n_1 &= -32A_{11} \frac{\pi m^2}{9L^2 n} + 16(A_{12} - A_{66}) \frac{n}{9\pi LR^2}, \\ n_2 &= \left(-A_{66} + A_{12} + \frac{B_{66} - B_{12}}{R} \right) \frac{16m}{9L^2 R} \\ &+ \left(-A_{11} + \frac{B_{11}}{R} \right) \frac{32n^2}{9\pi^2 R^3 m}, \\ n_3 &= 16A_{12} \frac{m}{3L^2 Rn} + 16A_{11} \frac{n}{3\pi^2 R^3 m} + 32(B_{66} - B_{12}) \frac{mn}{3L^2 R^2}, \\ n_4 &= -9A_{11} \frac{\pi^4 m^4}{32L^4} - (A_{12} + 2A_{66}) \frac{\pi^2 m^2 n^2}{16L^2 R^2} - 9A_{11} \frac{n^4}{32R^4}, \\ n_5 &= 32A_{11} \frac{\pi m^2}{9L^2 n} + 32(A_{12} - A_{66}) \frac{n}{9\pi LR^2}, \\ n_6 &= \left(A_{12} - A_{66} + \frac{B_{66} - B_{12}}{R} \right) \frac{32m}{9L^2 R} + \left(A_{11} - \frac{B_{11}}{R} \right) \frac{32n^2}{9\pi^2 R^3 m}. \end{aligned}$$

با به کار گیری فرض والمیر [۱۸، ۱۷]

$$u, v \ll w, \rho_1 \left(\frac{d^2U}{dt^2} \right) \rightarrow 0, (\rho_1 \frac{d^2V}{dt^2}) \rightarrow 0$$

روابط (۱۳) به صورت زیر بازنویسی می‌شوند

$$\begin{aligned} L_{11}(u) + L_{12}(v) + L_{13}(w) + P_1(w) &= \rho_1 \frac{\partial^2 u}{\partial t^2}, \\ L_{21}(u) + L_{22}(v) + L_{23}(w) + P_2(w) &= \rho_1 \frac{\partial^2 v}{\partial t^2}, \\ L_{31}(u) + L_{32}(v) + L_{33}(w) + P_3(w) + Q_3(u, w) + \\ R_3(v, w) - ph \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + q &= \\ \rho_1 \frac{\partial^2 w}{\partial t^2} + 2\varepsilon\rho_1 \frac{\partial w}{\partial t} + K_w w + C \frac{\partial w}{\partial t}. \end{aligned} \quad (11)$$

که در آن L_{ij} ($i, j = 1, 2, 3$) عملگرهای خطی و P_i ($i = 1, 2, 3$) عملگرهای غیرخطی می‌باشند و جهت اجتناب از طولانی شدن فرمولاسیون در متن، روابط مربوط به آنها در این مقاله در پیوست-الف ارائه شده‌اند.

۳- تحلیل دینامیکی غیرخطی پوسته استوانه‌ای

با استفاده از شرایط مرزی تکیه گاه ساده در ابتدا و انتهای پوسته استوانه‌ای یعنی در $x=0, L$

$w=0, v=0, M_x=0$ روابط زیر شرایط مرزی مسئله را ارضا می‌نمایند

$$\begin{aligned} u(x, y, t) &= U(t) \cos \frac{m\pi x}{L} \sin \frac{ny}{R}, \\ v(x, y, t) &= V(t) \sin \frac{m\pi x}{L} \cos \frac{ny}{R}, \\ w(x, y, t) &= W(t) \sin \frac{m\pi x}{L} \sin \frac{ny}{R}. \end{aligned} \quad (12)$$

که در آن، U, V و W نمایانگر دامنه‌های ارتعاش و m و n به ترتیب نشان‌هندۀ تعداد نیم‌موج‌ها در جهت محوری و تعداد موج‌ها در جهت محیطی هستند. با قرار دادن روابط (۱۲) در رابطه (۱۱) و به کار گیری روش گالرکین معادلات زیر به دست می‌آیند:

رابطه (۱۶)، فرکانس‌های طبیعی تقریبی پوسته (با اعمال فرض والمیر) از رابطه حل دقیق به دست می‌آید [۱۷]

۲-۳- منحنی فرکانس-دامنه

با درنظر گرفتن بار جانبی با توزیع یکنواخت به شکل $q = Q \sin \Omega t$ و بار محوری فشاری p و برای بستر با فرض ضریب دمپینگ $C = 0$ و ضریب سختی $K_w = 0$ جایگذاری این مقادیر در معادله (۱۶)، رابطه زیر به دست می‌آید [۱۷]

$$\rho_1 \frac{d^2 W}{dt^2} + 2\epsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} + a_1 W - a_2 W^2 + a_3 W^3 - \frac{16q}{\pi^2 mn} \sin \Omega t = 0 \quad (19)$$

و سپس با بی‌بعد کردن ترم‌های رابطه به دست آمده در بالا

$$\frac{d^2 W}{dt^2} + 2\epsilon \frac{dW}{dt} + \omega_{mn}^2 (W - HW^2 + KW^3) - F \sin \Omega t = 0 \quad (20)$$

$$\omega_{mn} = \sqrt{a_1 / \rho_1}, H = a_2 / a_1,$$

$$K = a_3 / a_1, F = 16Q / \rho_1 \pi^2 mn$$

برای به دست آوردن رابطه فرکانس-دامنه برای ارتعاشات

غیرخطی با جایگزینی $W = A \sin \Omega t$ در معادله (۲۰) معادله

زیر به دست می‌آید [۱۷]

$$X \equiv A(\omega_{mn}^2 - \Omega^2) \sin \Omega t + 2\epsilon A \Omega \cos \Omega t - \omega_{mn}^2 HA^2 \sin^2 \Omega t + K \omega_{mn}^2 A^3 \sin^3 \Omega t - F \sin \Omega t = 0 \quad (21)$$

با انتگرال گیری در یک چهارم دوره تناوب ارتعاش پوسته

به صورت: $\int_0^{\pi/2\Omega} X \sin \Omega t dt = 0$ به دست می‌آید که

$$\Omega^2 - \frac{4\epsilon}{\pi} \Omega = \omega_{mn}^2 \left(1 - \frac{8}{3\pi} HA + \frac{3K}{4} A^2\right) - \frac{F}{A} \quad (22)$$

$$\begin{aligned} l_{11}U + l_{12}V + l_{13}W + n_1 W^2 &= 0, \\ l_{21}U + l_{22}V + l_{23}W + n_2 W^2 &= 0, \\ l_{31}U + l_{32}V + l_{33}W + n_3 W^2 + n_4 W^3 + n_5 UW \\ + n_6 VW + \frac{16q}{\pi^2 mn} &= \rho_1 \frac{d^2 W}{dt^2} + 2\epsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} \\ + K_w W + C \frac{dW}{dt} & \end{aligned} \quad (15)$$

با حل دو معادله اول رابطه (۱۵) بر حسب U و V و سپس جایگذاری نتایج به دست آمده در معادله سوم از روابط (۱۵)، رابطه زیر به دست می‌آید

$$\begin{aligned} \rho_1 \frac{d^2 W}{dt^2} + 2\epsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} + a_1 W - a_2 W^2 + a_3 W^3 \\ + K_w W + C \frac{dW}{dt} = \frac{16q}{\pi^2 mn} \end{aligned} \quad (16)$$

که در آن

$$\begin{aligned} a_1 &= -l_{33} - \frac{l_{31}(l_{12}l_{23} - l_{22}l_{13}) + l_{32}(l_{21}l_{13} - l_{11}l_{23})}{l_{11}l_{22} - l_{12}^2}, \\ a_2 &= n_3 + \frac{l_{31}(l_{12}n_2 - l_{22}n_1) + l_{32}(l_{12}n_1 - l_{11}n_2)}{l_{11}l_{22} - l_{12}^2} \\ &\quad + n_5(l_{12}l_{23} - l_{22}l_{13}) + n_6(l_{21}l_{13} - l_{11}l_{23}), \\ a_3 &= -n_4 - \frac{n_5(l_{12}n_2 - l_{22}n_1) + n_6(l_{21}n_1 - l_{11}n_2)}{l_{11}l_{22} - l_{12}^2}. \end{aligned} \quad (17)$$

۱-۳- فرکانس‌های طبیعی

با در نظر گرفتن تنها ترم‌های خطی در روابط (۱۳) و قرار دادن $q = 0$ ، و سپس با حل معادله دترمینانی مشخصه

$$\det \begin{vmatrix} l_{11} + \rho_1 \omega^2 & l_{12} & l_{13} \\ l_{21} & l_{22} + \rho_1 \omega^2 & l_{23} \\ l_{31} & l_{32} & l_{33} + \rho_1 \omega^2 \end{vmatrix} = 0 \quad (18)$$

فرکانس‌های طبیعی پوسته در راستاهای طولی، محیطی و شعاعی از حل دقیق برای رابطه (۱۳) (رابطه از مرتبه کامل^۳) به دست می‌آید. از سوی دیگر، از حل دقیق برای

^۳ Full order

$$\rho_1 \frac{d^2W}{dt^2} + K_w W + C \frac{dW}{dt} + 2\rho_1 \varepsilon \frac{dW}{dt} + a_1 W - a_2 W^2 + a_3 W^3 = \frac{16Q \sin \Omega t}{\pi^2 mn}. \quad (28)$$

۴- نتایج عددی و بحث در آنها

در این بخش، با استفاده از روابط به دست آمده، نتایج مربوط به فرکانس‌های غیرخطی پوسته استوانه‌ای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک با شرایط مرزی دو انتهای ساده تحت بار محوری فشاری و جانبی به دست آمده است. خواص در نظر گرفته شده برای ماده مدرج تابعی بر پایه فولاد-نیکل که در راستای ضخامت پوسته استوانه‌ای با توجه به توزیع تسبیت مواد بر اساس قانون توانی تغییر می‌کند (با توجه به روابط (۱) الی (۳)، در تحلیل‌های پیش رو به صورت ذیل می‌باشند [۱۷]

Stainless steel:

$$E_m = 207.7888 \times 10^9 \text{ N/m}^2, \rho_m = 8166 \text{ kg/m}^3,$$

$$\nu_m = 0.3178$$

Nickel:

$$E_c = 205.0980 \times 10^9 \text{ N/m}^2, \rho_c = 8900 \text{ kg/m}^3,$$

$$\nu_c = 0.31$$

کلیه خواص FGM در دمای ۳۰۰ درجه کلوین در نظر گرفته شده‌اند. همچنین پارامترهای بستر ویسکوالاستیک پوسته استوانه‌ای عبارتند از $K_w = 10^6$ و $C = 0.2 \text{ N.s/m}^2$

$$\text{N/m}^2$$

در شکل (۲)، مقایسه‌ای بین نتایج به دست آمده برای پاسخ جابجایی شعاعی دینامیکی پوسته $w(\text{m})$ بر حسب زمان $t(\text{s})$ با استفاده از دو معادله (۲۷) و (۲۸) نشان داده شده است. مقادیر در نظر گرفته شده برای محاسبه پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک عبارتند از: $L/R = R/h = 500$, $h = 0.001 \text{ m}$, $\varphi = 0$, $k = 2$, $\varepsilon = 0.1$ و $(m, n) = (1, 3)$.

با جایگذاری $\alpha^2 = \frac{\Omega^2}{\omega_{mn}^2}$ در رابطه قبل به دست می‌آید

$$\alpha^2 - \frac{4\varepsilon}{\pi\omega_{mn}} \alpha = 1 - \frac{8}{3\pi} HA + \frac{3K}{4} A^2 - \frac{F}{A\omega_{mn}^2} \quad (23)$$

و برای ارتعاشات غیرخطی پوسته بدون دمپینگ سازه‌ای

$$\Omega^2 = \omega_{mn}^2 \left(1 - \frac{8}{3\pi} HA + \frac{3K}{4} A^2 \right) - \frac{F}{A} \quad (24)$$

و یا به شکل زیر بازنویسی می‌گردد [۱۷]

$$\alpha^2 = 1 - \frac{8}{3\pi} HA + \frac{3K}{4} A^2 - \frac{F}{A\omega_{mn}^2} \quad (25)$$

در حالتی که $F = 0$ باشد، یعنی حالتی که در آن تحریکی بر روی پوسته نباشد، رابطه فرکانس-دامنه برای ارتعاشات غیرخطی به صورت زیر به دست می‌آید [۱۷]

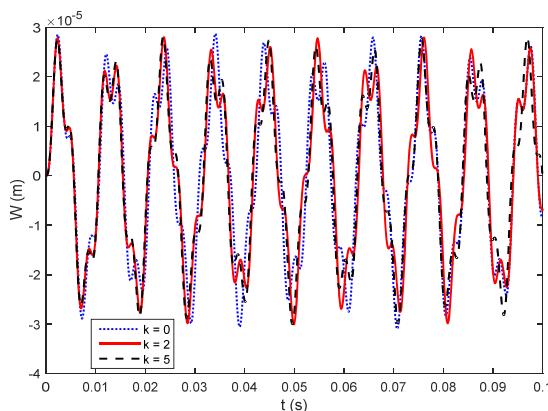
$$\omega_{NL}^2 = \omega_{mn}^2 \left(1 - \frac{8}{3\pi} HA + \frac{3K}{4} A^2 \right) \quad (26)$$

۳-۳-۳- پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانه‌ای

با درنظر گرفتن بار جانبی با توزیع یکنواخت به شکل $q(t) = Q \sin \Omega t$ ، پیش‌بار محوری فشاری p و با فرض $0, C \neq 0$ و $K_w \neq 0$ جایگذاری در معادله (۱۳) معادلات زیر به دست می‌آیند

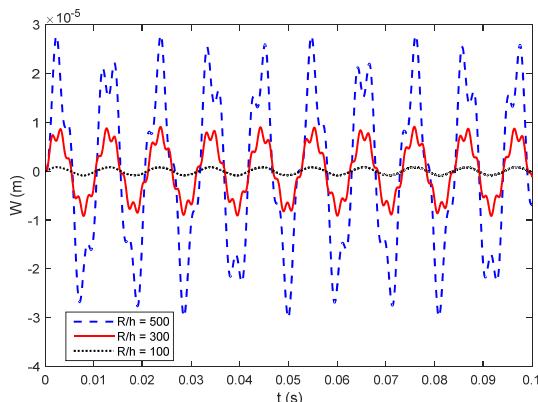
$$\begin{aligned} l_{11}U + l_{12}V + l_{13}W + n_1 W^2 &= \rho_1 \frac{d^2U}{dt^2}, \\ l_{21}U + l_{22}V + l_{23}W + n_2 W^2 &= \rho_1 \frac{d^2V}{dt^2}, \\ l_{31}U + l_{32}V + l_{33}W + n_3 W^2 + n_4 W^3 + n_5 UW &= \frac{d^2W}{dt^2} + 2\varepsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} - \frac{16Q \sin \Omega t}{\pi^2 mn} \\ + n_6 VW &= \rho_1 \frac{d^2W}{dt^2} + 2\varepsilon\rho_1 \frac{dW}{dt} - \frac{16Q \sin \Omega t}{\pi^2 mn} \\ + K_w W + C \frac{dW}{dt}. \end{aligned} \quad (27)$$

با لحاظ کردن فرض والمیر، معادله حرکت در رابطه (۱۶) به صورت زیر نوشته می‌شود

شکل (۳) تاثیر اندیس قانون توانی k بر پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانه‌ای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک.

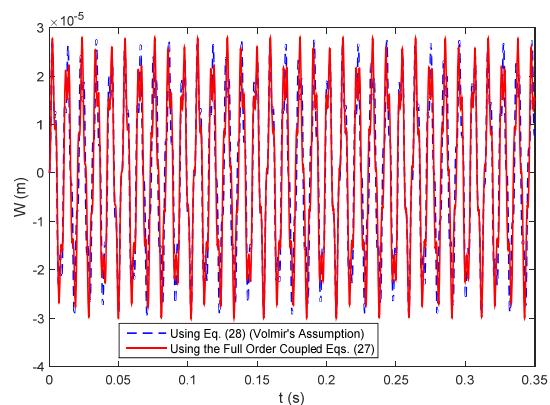
شکل (۴) جابجایی غیرخطی دینامیکی پوسته $w(m)$ بر حسب زمان $t(s)$ به ازای نسبت R/h ‌های مختلف بر اساس نتایج حل معادلات غیرخطی کوپل مرتبه کامل (۲۷) را نشان می‌دهد. همانگونه که از این شکل مشاهده می‌گردد با افزایش R/h جابجایی غیرخطی شعاعی پوسته بر حسب زمان به شدت افزایش پیدا می‌کند.

شکل (۴) تاثیر نسبت R/h بر پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانه‌ای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک.

در شکل (۵) تاثیر نسبت L/R بر روی جابجایی غیرخطی پوسته بر حسب زمان $t(s)$ (به ازای نسبت L/R ‌های مختلف) بر اساس نتایج حل معادلات مرتبه کامل غیرخطی کوپل (۲۷) نشان داده شده است. از این شکل مشاهده می‌گردد

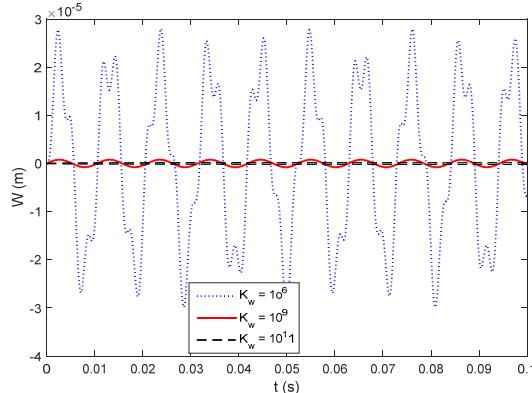
شکل (۲) همانطور که از شکل (۲) مشاهده می‌شود نتایج محاسبه شده در دو نمودار با استفاده از رابطه مرتبه کامل (۲۷) و رابطه (۲۸) با بهره‌گیری از فرض والمر، با تقریب بسیار خوبی با یکدیگر تطابق دارند. ولی لازم به ذکر است که در حالت کلی، نتایج منحنی ارائه شده بر اساس معادله (۲۷) (یعنی معادلات کوپل غیرخطی Full Order معادله (۲۸) دارای جواب تحلیلی دقیق‌تری از حل تحلیلی معادله (۲۷) (یعنی معادله تقریبی غیرخطی والمر) می‌باشد.

شکل (۲) مقایسه پاسخ دینامیکی غیرخطی جابجایی شعاعی پوسته بر اساس فرض والمر (۲۸) و معادله (۲۷).

شکل (۳)، با همان مقادیر در نظر گرفته شده پارامترهای شکل (۲)، به ازای مقادیر مختلف اندیس قانون توزیع توانی k (برای سه مقدار $k = 0, 2, 5$)، جابجایی شعاعی غیرخطی دینامیکی پوسته $w(m)$ را بر حسب زمان $t(s)$ نشان می‌دهد. از این شکل مشاهده می‌گردد که با افزایش کمیت k ، دامنه جابجایی غیرخطی دینامیکی پوسته افزایش پیدا می‌کند.

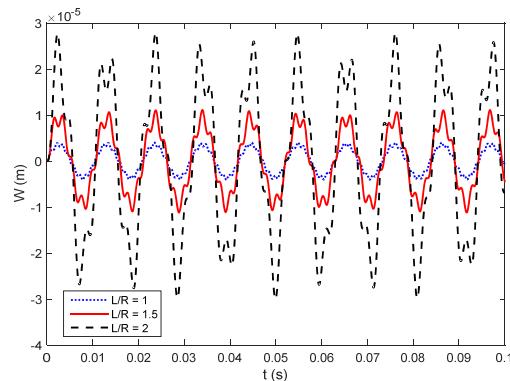
غیرخطی پوسته استوانهای FGM بر حسب زمان را نشان می‌دهد. نکته قابل توجه در شکل (۷) این است که با افزایش ضریب سختی الاستیک بستر و ثابت ماندن ضریب دمپینگ بستر، جابجایی دینامیکی شعاعی غیرخطی پوسته به شدت کاهش می‌یابد.

شکل (۷). تاثیر ضریب سختی الاستیک بستر K_w بر پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانهای FGM.

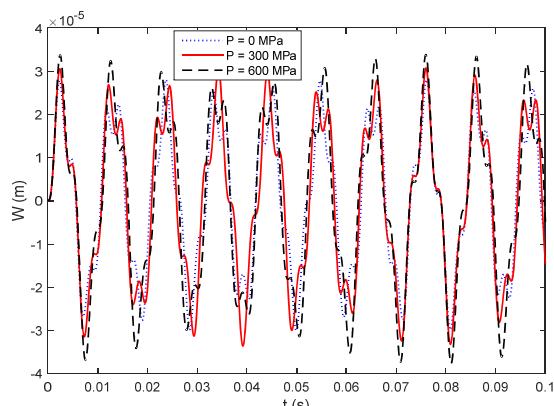
شکل (۸) نشان‌دهنده تاثیر نیروی پیش‌بار محوری فشاری p (برای سه مقدار $p = 0$ MPa, 300 MPa, 600 MPa) در شرایط ارتعاشات آزاد پوسته و بدون بستر ویسکوالاستیک و دمپینگ سازه‌ای با استفاده از حل معادله غیرخطی مرتبه کامل کوپل (۲۷) می‌باشد. در این شکل، دامنه ارتعاش شعاعی پوسته بر حسب نسبت فرکانس α ترسیم شده است. همانطور که در این شکل مشاهده می‌گردد، فرکانس غیرخطی پوسته کاملاً به دامنه ارتعاشات پوسته وابسته است. از سوی دیگر، با کاهش نیروی پیش‌بار محوری فشاری p در یک دامنه ارتعاش مشخص، کمترین فرکانس ارتعاش پوسته کاهش پیدا می‌کند.

که با افزایش نسبت L/R دامنه جابجایی غیرخطی پوسته که بر روی بستر ویسکوالاستیک قرار دارد افزایش می‌یابد.

شکل (۵) تاثیر نسبت L/R بر پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانهای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک.

شکل (۶) تاثیر نیروی پیش‌بار محوری فشاری p که در دو انتهای پوسته FGM اعمال می‌گردد در پاسخ دینامیکی غیرخطی پوسته استوانهای FGM که بر روی بستر ویسکوالاستیک قرار دارد را نشان می‌دهد. در این شکل مشاهده می‌گردد که با افزایش نیروی محوری فشاری p دامنه جابجایی غیرخطی پوسته نسبت به زمان افزایش می‌یابد.

شکل (۶) تاثیر نیروی محوری فشاری p در پاسخ دینامیکی جابجایی شعاعی غیرخطی پوسته استوانهای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک.

شکل (۷) تاثیر ضریب سختی الاستیک K_w در بستر ویسکوالاستیک بر روی جابجایی دینامیکی شعاعی

می‌یابد. از سوی دیگر، با افزایش مقادیر نیروی محوری فشاری p اعمالی در دو انتهای پوسته، دامنه جابجایی غیرخطی دینامیکی پوسته استوانه‌ای نسبت به زمان افزایش پیدا می‌کند.

۳- مشاهده گردید که با افزایش ضریب سختی الاستیک بستر و ثابت ماندن ضریب دمپینگ بستر، جابجایی دینامیکی شعاعی غیرخطی پوسته استوانه‌ای به شدت کاهش پیدا می‌کند.

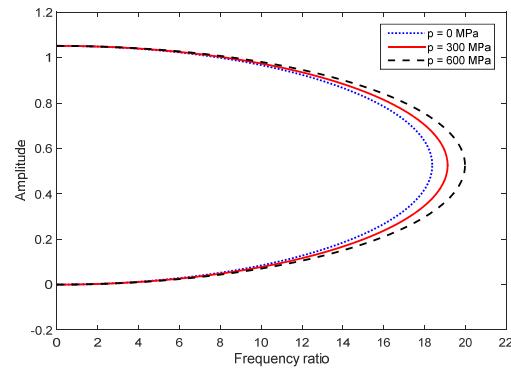
۴- مشاهده گردید که فرکانس غیرخطی پوسته استوانه‌ای کاملاً به دامنه ارتعاشات پوسته وابسته است. از سوی دیگر، با کاهش نیروی پیش‌بار محوری فشاری p در یک دامنه ارتعاش مشخص، کمترین فرکانس ارتعاش پوسته استوانه‌ای کاهش پیدا می‌کند.

۶- تشکر و قدردانی

در انجام این تحقیق از معاونت پژوهشی واحد پرند دانشگاه آزاد اسلامی در حمایت از طرح پژوهشی سپاسگزاری می‌گردد. همچنین، از آقای شهریار معرفت خدایی برای کمک ایشان تشکر می‌گردد.

پیوست:

عملگرهای خطی (L_{ij}) و $(i, j = 1, 2, 3)$ و عملگرهای غیرخطی (P_i) و (Q_3) و (R_3) که در رابطه (۱۱) تعریف شده‌اند عبارتند از:

شکل (۸) تاثیر نیروی پیش‌بار محوری فشاری p بر منحنی فرکانس-دامنه پوسته استوانه‌ای FGM در حالت بدون بستر ویسکوالاستیک و دمپینگ سازه‌ای.

۵- نتیجه‌گیری

معادلات دیفرانسیل پاره‌ای غیرخطی کوبیل حاکم بر ارتعاشات پوسته استوانه‌ای FGM بر روی بستر ویسکوالاستیک تحت بار جانبی و بار محوری فشاری در دو انتهای آن براساس نظریه پوسته دائل استخراج شد. سپس با استفاده از روش گالرکین، فرض والمیر (Volmir) و در ادامه برای حل عددی معادلات دیفرانسیل حاکم، از روش رانگ-کوتای مرتبه چهارم برای تعیین پاسخ دینامیکی پوسته بهره گرفته شد. نتایج تحلیل شامل استخراج فرکانس‌های طبیعی و غیرخطی پوسته، رابطه فرکانس-دامنه و جابجایی دینامیکی غیرخطی شعاعی پوسته استوانه‌ای می‌باشند. نتایج به دست آمده عبارتند از:

۱- برای سیستم مورد مطالعه مشاهده گردید که با افزایش مقدار اندیس قانون توانی k دامنه جابجایی غیرخطی دینامیکی پوسته استوانه‌ای افزایش پیدا می‌کند.

۲- مشاهده گردید که با افزایش R/h ، جابجایی غیرخطی شعاعی پوسته بر حسب زمان به شدت افزایش پیدا می‌کند. همچنین، با افزایش نسبت L/R دامنه جابجایی غیرخطی پوسته که بر روی بستر ویسکوالاستیک قرار دارد افزایش

فهرست علائم:

<i>L</i>	طول پوسته استوانه‌ای
<i>R</i>	شعاع متوسط پوسته استوانه‌ای
<i>h</i>	ضخامت پوسته استوانه‌ای
<i>ρ</i>	جرم حجمی ماده پوسته استوانه‌ای
<i>E</i>	مدول الاستیسیته ماده پوسته استوانه‌ای
<i>ν</i>	ضریب پوآسون ماده پوسته استوانه‌ای
<i>K_w</i>	ضریب سختی بستر ویسکوالاستیک
<i>C</i>	ضریب دمپینگ بستر ویسکوالاستیک
<i>c</i>	اندیس برای سرامیک
<i>m</i>	اندیس برای فلز
<i>V_c</i>	کسر حجمی سرامیک در پوسته
<i>V_m</i>	کسر حجمی فلز در پوسته
<i>p</i>	نیروی محوری فشاری
<i>k</i>	شاخص توزیع توانی مواد در ضخامت پوسته
<i>t</i>	مختصه زمانی
<i>x</i>	مختصه مکانی در راستای طولی پوسته
<i>y</i>	مختصه مکانی در راستای محیطی پوسته
<i>z</i>	مختصه مکانی در راستای شعاعی پوسته
<i>u(x,t)</i>	تغییر مکان وابسته به زمان در راستای طولی پوسته استوانه‌ای
<i>v(x,t)</i>	تغییر مکان وابسته به زمان در راستای محیطی پوسته استوانه‌ای
<i>w(x,t)</i>	تغییر مکان وابسته به زمان در راستای

$$\begin{aligned}
 L_{11}(u) &= A_{11} \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + A_{66} \frac{\partial^2 u}{\partial y^2}, \\
 L_{12}(v) &= \left(A_{12} + A_{66} - \frac{B_{12} + B_{66}}{R} \right) \frac{\partial^2 v}{\partial x \partial y}, \\
 L_{13}(w) &= -\frac{A_{12}}{R} \frac{\partial w}{\partial x} - B_{11} \frac{\partial^3 w}{\partial x^3} - (B_{12} + 2B_{66}) \frac{\partial^3 w}{\partial x \partial y^2}, \\
 P_1(w) &= A_{11} \frac{\partial w}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + (A_{12} + A_{66}) \frac{\partial w}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} + A_{66} \frac{\partial w}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2}, \\
 L_{21}(u) &= \left(A_{12} + A_{66} - \frac{B_{12} + B_{66}}{R} \right) \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y}, \\
 L_{22}(v) &= \left(A_{66} - \frac{2B_{66}}{R} + \frac{D_{66}}{R^2} \right) \frac{\partial^2 v}{\partial x^2} + \left(A_{11} - \frac{2B_{11}}{R} + \frac{D_{11}}{R^2} \right) \frac{\partial^2 v}{\partial y^2}, \\
 L_{23}(w) &= -\left(\frac{A_{11}}{R} - \frac{B_{11}}{R^2} \right) \frac{\partial w}{\partial y} - \left(B_{11} - \frac{D_{11}}{R} \right) \frac{\partial^3 w}{\partial y^3} \\
 &\quad - \left(B_{12} + 2B_{66} - \frac{D_{12} + 2D_{66}}{R} \right) \frac{\partial^3 w}{\partial x^2 \partial y}, \\
 P_2(w) &= \left(A_{66} - \frac{B_{66}}{R} \right) \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \frac{\partial w}{\partial y} + \left(A_{11} - \frac{B_{11}}{R} \right) \frac{\partial w}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\
 &\quad + \left(A_{12} + A_{66} - \frac{B_{12} + B_{66}}{R} \right) \frac{\partial w}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y}, \\
 L_{31}(u) &= \frac{A_{12}}{R} \frac{\partial u}{\partial x} + B_{11} \frac{\partial^3 u}{\partial x^3} + (B_{11} + 2B_{66}) \frac{\partial^3 u}{\partial x \partial y^2}, \\
 L_{32}(v) &= \left(\frac{A_{11}}{R} - \frac{B_{11}}{R^2} \right) \frac{\partial v}{\partial y} + \left(B_{11} - \frac{D_{11}}{R} \right) \frac{\partial^3 v}{\partial y^3} \\
 &\quad + \left(B_{12} + 2B_{66} - \frac{D_{12} + 2D_{66}}{R} \right) \frac{\partial^3 v}{\partial x^2 \partial y}, \\
 L_{33}(w) &= -\frac{A_{11}}{R^2} w - \frac{2B_{12}}{R} \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} - \frac{2B_{11}}{R^2} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\
 &\quad - D_{11} \left(\frac{\partial^2 w}{\partial x^4} + \frac{\partial^2 w}{\partial y^4} \right) - 2(D_{11} + 2D_{66}) \frac{\partial^2 w}{\partial x^2 \partial y^2}, \\
 P_3(w) &= 2(A_{11} + 2A_{66}) \frac{\partial w}{\partial x} \frac{\partial w}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} \\
 &\quad - \frac{w}{R} \left(A_{12} \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + A_{11} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \right) + 2(B_{66} - B_{12}) \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\
 &\quad + 2(B_{12} - B_{66}) \left[\left(\frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} \right)^2 - \frac{A_{12}}{2R} \left(\frac{\partial w}{\partial x} \right)^2 - \frac{A_{11}}{2R} \left(\frac{\partial w}{\partial y} \right)^2 \right] \\
 &\quad + \frac{3A_{11}}{2} \left[\frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \left(\frac{\partial w}{\partial x} \right)^2 + \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \left(\frac{\partial w}{\partial y} \right)^2 \right] \\
 &\quad + \left(\frac{A_{12}}{2} + A_{66} \right) \left[\frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \left(\frac{\partial w}{\partial x} \right)^2 + \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} \left(\frac{\partial w}{\partial y} \right)^2 \right], \\
 Q_3(u, w) &= A_{11} \left(\frac{\partial u}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} \frac{\partial w}{\partial x} \right) + A_{12} \frac{\partial u}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} \\
 &\quad + A_{66} \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} \frac{\partial w}{\partial x} + (A_{12} + A_{66}) \frac{\partial^2 u}{\partial x \partial y} \frac{\partial w}{\partial y} + 2A_{66} \frac{\partial u}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y}, \\
 R_3(v, w) &= \left(A_{12} - \frac{B_{12}}{R} \right) \frac{\partial v}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial x^2} + 2 \left(A_{66} - \frac{B_{66}}{R} \right) \frac{\partial v}{\partial x} \frac{\partial^2 w}{\partial x \partial y} \\
 &\quad + \left(A_{11} - \frac{B_{11}}{R} \right) \left(\frac{\partial v}{\partial y} \frac{\partial^2 w}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 v}{\partial y^2} \frac{\partial w}{\partial y} \right).
 \end{aligned} \tag{T}$$

shells and panels, <i>Journal of Sound and Vibration</i> , Vol. 137, 1990, pp. 369-384.	شعاعی پوسته استوانه‌ای
[2] Soldatos K.P., A comparison of some shell theories used for the dynamic analysis of cross-ply laminated circular cylindrical panels, <i>Journal of Sound and Vibration</i> , Vol. 97, 1984, pp. 305-319.	نیروهای داخلی لبه‌ای پوسته
[3] Lam K.Y., Loy C.T., Effects of boundary conditions on frequencies characteristics for a multi-layered cylindrical shell, <i>Journal of Sound and Vibration</i> , Vol. 188, 1995, pp. 363-384.	گشتاورهای خمشی لبه‌ای پوسته
[4] Loy C.T., Lam K.Y., Shu C., Analysis of cylindrical shells using generalized differential quadrature, <i>Shock and Vibration</i> , Vol. 4, 1997, pp. 193-198.	تنشی‌های نرمال و برشی در پوسته
[5] Soedel W., A new frequency formula for closed circular cylindrical shells for large variety of boundary conditions, <i>Journal of Sound and Vibration</i> , Vol. 70, No. 3, 1980, pp. 309-317.	کرنش‌های نرمال و برشی در پوسته
[6] Loy C.T., Lam K.Y., Vibration of cylindrical shells with ring support, <i>International Journal of Mechanical Science</i> , Vol. 39, 1997, pp. 455-471.	انحنایها و پیچش سطح میانی پوسته
[7] Bakhtiari-Nejad F., Mousavi Bideleh S.M., Nonlinear free vibration analysis of pre-stressed circular cylindrical shells on the Winkler-Pasternak foundation, <i>Thin-Walled Structures</i> , Vol. 53, 2012, pp. 26-39.	استوانه‌ای
[8] Paliwal D.N., Large amplitude free vibrations of cylindrical shell on Pasternak foundations, <i>International Journal of Pressure Vessels & Piping</i> , Vol. 54, 1993, p.p. 387-398.	مشخصه لایه میانی پوسته استوانه‌ای
[9] Pradhan S.C., Loy C.T., Lam K.Y., Reddy J.N., Vibration characteristics of functionally graded cylindrical shells under various boundary conditions, <i>Applied Acoustics</i> , Vol. 61, 2000, pp. 111-129.	ضریب دمپینگ سازه‌ای پوسته استوانه‌ای
[10] Loy C.T., Lam K.T., Reddy J.N., Vibration of functionally graded cylindrical shells, <i>International Journal of Mechanical Sciences</i> Vol. 41, 1999, pp. 309-324.	بخش زمانی دامنه‌های ارتعاش پوسته به ترتیب در سه راستای طولی، محیطی و شعاعی
[11] Ravikiran Kadoli, Ganesan N., Buckling and free vibration analysis of functionally graded cylindrical shells subjected to a temperature-specified boundary condition, <i>Journal of Sound and Vibration</i> , Vol. 289, 2006, pp. 450-480.	تعداد نیم موج‌ها در جهت محوری پوسته
[12] Haddadpour H., Mahmoudkhani S., Navazi H.M., Free vibration analysis of functionally graded cylindrical shells including thermal	تعداد نیم موج‌ها در جهت محیطی پوسته
	فرکانس طبیعی مد $m n$ ارتعاشات خطی پوسته استوانه‌ای در راستاهای طولی، محیطی و شعاعی
	فرکانس طبیعی مد $m n$ ارتعاشات غیرخطی پوسته
	عملگرهای خطی
	عملگرهای غیرخطی
	مراجع:
[1] Soldatos K.P., Hajigeorou V.P., Three-dimensional solution of the free vibration problem of homogeneous isotropic cylindrical	

- effects, *Thin-Walled Structures*, Vol. 45, 2007, pp. 591-599.
- [13] Shen. S.-H., Postbuckling of shear deformable FGM cylindrical shells surrounded by an elastic medium, *International Journal of Mechanical Sciences*, Vol. 51, No. 5, 2009, pp. 372-383.
- [14] Bagherizadeh E., Kiani Y., Eslami M.R., Mechanical buckling of functionally graded material cylindrical shells surrounded by Pasternak elastic foundation, *Composite Structures*, Vol. 93, No. 11, 2011, pp. 3063-3071.
- [15] Shen. S.-H., Wang H., Nonlinear vibration of shear deformable FGM cylindrical panels resting on elastic foundations in thermal environments, *Composites Part B: Engineering*, Vol. 60, 2014, pp. 167-177.
- [16] Bich D.H., Long V.D., Non-linear dynamical analysis of imperfect functionally graded material shallow shells, *Vietnam Journal of Mechanics*, VAST, Vol. 32, No. 1, 2010, pp. 1-14.
- [17] Bich D.H., Xuan N.N., Nonlinear vibration of functionally graded circular cylindrical shells based on improved Donnell equations, *Journal of Sound and Vibration*, Vol. 331, 2012, pp. 5488-5501.
- [18] Volmir A.S., *Nonlinear Dynamics of Plates and Shells*, Science Edition, 1972.